

Problemen met aaltjes? Onder de mat ermee!

**Benno Nijland: verhullen van problemen met aaltjes is
contraproductief voor kwaliteit natuurgrasvelden**

Problemen met parasitaire aaltjes zijn volgens veel deskundigen wijd verbreid, maar desondanks amper bekend bij betrokkenen in de markt. Volgens Benno Nijland, fieldmanager bij aannemersbedrijf Krinkels Hengelo past daarvoor maar één verklaring: "De meststoffen- en graszaadindustrie veegt problemen op dit gebied doelbewust onder de mat. Voldoende bemesting en graszaad dekken problemen weliswaar vakkundig toe, maar vormen zeker geen oplossing."

Auteur: Hein van Iersel

Benno Nijland is voor de firma Krinkels al jarenlang verantwoordelijk voor het onderhoud van het stadionveld in de Grolsch Veste en het oefencomplex in Hengelo van FC Twente. De laatste jaren is in dit stadion fors geïnvesteerd. Zo is begin 2009 een nieuwe grasmat gelegd en kan het veld sinds 2009 beschikken over een SGL-installatie. FC Twente investeerde in vier lichtinstallaties om de lichtomstandigheden in het hoge en zwaar beschaduwde veld te optimaliseren. Met deze installatie en de veldverwarming moet het in principe mogelijk zijn het hele jaar door gras te laten groeien op het veld. In de winter is een bodemtemperatuur van ongeveer 5 graden Celsius probleemloos te halen. Door de lampen zal fotosynthese in de grasplant ook in die periode op niveau blijven.

Maar toch

In maart van 2009 werd in de Grolsch Veste een nieuwe mat geïnstalleerd. Ogenscheinlijk leek alles prima. De mat werd blakend van gezondheid het stadion in gerold en presteerde de eerste maanden perfect. Totdat in de nazomer de problemen begonnen. Benno Nijland: "De mat wilde niet groeien en raakte in de stress en

ook extra bemesting had hoegenaamd geen effect. Op een gegeven moment werd het veld iedere twee weken bemest, zonder dat de conditie van de mat verbeterde. De spelers en het management van FC Twente waren daar natuurlijk niet blij mee en zochten naar een zondebok. De mat van Hendriks Graszoden zou niet goed geweest zijn, onze groundsmannen zouden gefaald hebben. Maar eigenlijk wist niemand wat er aan de hand was." FC Twente werkt met een grasteam waar naast de aannemer Krinkels ook SGL, adviseur Martin van Heemskerk en de manager operationele zaken van FC Twente, Eugenio Porcu zitting in hebben. Nijland: "Gerard van 't Klooster van SGL kwam met de suggestie om het veld te testen op de aanwezigheid van aaltjes. Uit een mengmonster over het hele veld bleek dat meer dan 300 aaltjes per 100 milliliter grond aanwezig waren. Het specifieke aaltje dat werd aangetroffen was het graswortelknobbelaaltje ofwel de *Meilodygyne naasi*. Dit is een van de meest invasieve en agressieve wortelknobbelaaltjes die bekend zijn. Uit een tweede monstername bleek dat de schaduwkant, waar de SGL-installaties meestentijds staan opgesteld, zelfs 480 aaltjes per

100 milliliter grond bevatten. De zonnige kant van stadion had minder schadedruk: 240 aaltjes per milliliter mengmonster. De lampen van SGL zijn zeker niet de oorzaak maar spelen ogenschijnlijk wel een rol bij de toename van de aaltjes.

**"Voldoende mest en graszaad
dekken problemen met aaltjes
vakkundig toe, maar vormen
geen oplossing"**

Schadedrempel

Nijland: "Voor mij was het daarbij duidelijk waar de oorzaak lag van de slecht presterende mat. Voor andere partijen eigenlijk niet. BLGG heeft een aantal jaren geleden vastgesteld dat een acceptabele schadedrempel rond de 750 aaltjes per 100 milliliter grond ligt. Beneden deze hoeveelheid zouden er geen problemen te verwachten mogen zijn met schade door aaltjes. Deze schadedrempel wordt echter bestreden door recenter onderzoek, onder andere door professor Colin Fleming van de universiteit van Belfast. Hij gaat uit van een schadedrempel van

20 aaltjes per 100 milliliter grond. Boven dat aantal kom je in de gevarenzone." Nijland weet ook te vertellen dat de schadedrempel als zodanig niet alles zegt. Veel aaltjes hoeven niet perse tot problemen te leiden. En het aantal aaltjes in een toplaag kan razendsnel toenemen. Volgens een artikel van Daniel Ludeking in Fieldmanager is bekend dat aaltjes weinig mobiel zijn, maar dat deze passief meegenomen kunnen worden door water in de toplaag van de grond. Verder kunnen aaltjes worden getransporteerd door aanhangende grond en grondbewerking. (zie www.fieldmanager.nl archief)

Zwarte piet

Bij de Grolsch Veste was niet alleen sprake van stress in de grasmatt. Ook binnen het grasteam ontstond door de tegenvallende prestaties van de grasmatt de nodige stress. Nijland: "Manager Porcu van Twente wilde het probleem bij Krinkels stalen met de bedoeling om eventueel een nieuwe mat gelegd te krijgen. Ik heb toen gezorgd dat een aanvullend onderzoek is gedaan. Zo hebben wij onder andere een trainingsveld

laten bemonsteren waar dezelfde mat was gelegd en verder zijn restanten van het verschrallingszand en het dresszand bemonsterd, die bij het veld lagen. In al deze monsters zijn nergens aaltjes aangetoond. We weten dus feitelijk niet waardoor de aaltjes in de toplaag en of de ondergrond terecht zijn gekomen."

Nijland vervolgt: "Voor ons heeft het wel de relatie met FC Twente op scherp gezet."

Biomass

Is er iets te doen tegen aaltjes? Nijland heeft het gelopen half jaar op advies van Van 't Klooster van SGL geprobeerd de schadedruk te onderdrukken door inzet van Biomass Sugar. Dit is een product op basis van melasse uit suikerriet. Over de werking van het product wordt door de productmanager van Biomass cryptisch uitgeweid. Biomass zou de aaltjes niet doden, maar zorgen dat dat ander bodemleven de parasitaire aaltjes verdrijft. In de brochure van Biomass Sugar wordt zelfs met geen woord gerept over aaltjes, terwijl het product door alle betrokkenen wel als zodanig wordt geadviseerd. Belangrijkste is

natuurlijk of het werkt. Nijland durft daar een voorzichtig 'ja' op te geven. Hij gebruikt Biomass nu sinds september 2009 iedere twee weken. En de schade en de aaltjespopulatie lijken af te nemen.

Stress

Nijland: "Kortgeleden heb ik een gesprek gehad met Hans Hoornberg van de gemeente Raalte. Hij had eigenlijk een vergelijkbare ervaring met het hoofdveld van SV Raalte. Ook dit veld was zwaar aangetast, terwijl deskundigen geen verklaring konden geven. De club zocht in de media naar een zondebok. Gelukkig heeft Hoornberg uiteindelijk steun gekregen van zijn wethouder." Zo iets stoort Nijland nog het meeste in de hele affaire. "Goedwillende sportveldbeheerders worden buiten hun schuld afgebrand omdat de industrie als geheel het probleem met aaltjes onder mat blijft schuiven."

"Goedwillende sportveldbeheerders worden buiten hun schuld afgebrand omdat de industrie als geheel het probleem met aaltjes onder mat blijft schuiven"

Benno Nijland van Krinkels

Goed beheer van golfbanen verdient zichzelf terug!

Wilt u:

- Dat 'terug verdienen' zelf ervaren voor uw dagelijks of groot onderhoud?
- Een golfbaan naar wens ingericht in het bestaande landschap?
- Vakkundige begeleiding bij de aanleg of renovatie van uw golfbaan, van bestek tot en met oplevering?

Neem dan eens contact met ons op:
onze scores zijn goed op golfbanen!

B.A.S. Begeleiding en Advies Sportterreinen
Delftsestraatweg 51 2645 CA Delfgauw
Telefoon: 015-285 22 11 Fax: 015-251 06 33
info@basportterreinen.nl www.basportterreinen.nl